

Position paper UWV t.b.v. Rondetafelgesprek Verzamelwet gegevensbescherming

4 december 2024, 14:00 - 16:30

Tweede Kamercommissie voor Digitale Zaken

UWV ziet dat grote maatschappelijke vraagstukken steeds meer samenhang hebben over beleidsterreinen heen. Om tot uitvoerbare oplossingen te komen is het noodzakelijk dat publieke dienstverleners (of UWV) meer en beter gegevens met elkaar kunnen delen. Zodat dienstverlening beter aansluit op elkaar en dat burgers één overheid ervaren. Om meer gegevens te kunnen delen, is echter vaak aanpassing van wet- en regelgeving noodzakelijk. UWV pleit dan ook voor heldere wettelijke grondslagen voor gegevensdeling tussen publieke dienstverleners. Concreet stelt UWV voor:

- **Eén overheid:** Zorg voor meer hergebruik van gegevens bij overheidsinstanties, zodat mensen waar nodig de benodigde gegevens maar één keer hoeven aan te leveren. Voer daarom een overheidsbrede variant in van de Wet eenmalige gegevensuitvraag werk en inkomen (WEU). Werk ook beter samen wanneer burgers te maken hebben met meerdere overheidsorganisaties tegelijkertijd.
- **Schulden:** Versterk de bestaande samenwerking tussen overheidsorganisaties door overkoepelende wetgeving met ruimere wettelijke grondslagen voor gegevensdeling bij schulden.
- **Versnellingsaanpak:** Maak werk van de versnellingsaanpak gegevensdeling van het Netwerk van Publieke Dienstverleners (NPD).

UWV benadrukt het belang van modern en goed functionerend gegevensbeschermingsrecht en is blij dat de Tweede Kamer hier aandacht voor heeft en met verschillende sectoren in gesprek wil over gegevensverwerking, -bescherming, en -deling. UWV ervaart namelijk belemmeringen rondom gegevensdeling en dat heeft impact op de dienstverlening. Zo kunnen wij burgers soms niet goed helpen omdat wij hun gegevens niet mogen delen met andere organisaties. Daarbij mogen andere organisaties op hun beurt geen gegevens met UWV delen. Dit kan burgers in hun bestaanszekerheid raken, bijvoorbeeld wanneer burgers schulden bij (meerdere) overheidsinstanties hebben. UWV pleit daarom voor heldere juridische grondslagen voor gegevensdeling. Dit stelt organisaties in staat om rekening te houden met andere schulden.

Eén overheid beleving bevorderen

UWV wil dat burgers één overheid ervaren. Burgers moeten nu nog vaak dezelfde informatie opnieuw aanleveren wanneer ze te maken hebben met verschillende overheidsdiensten. Door onderling gegevens te delen, kunnen publieke dienstverleners ervoor zorgen dat mensen niet telkens hun verhaal opnieuw hoeven te doen. Ook kunnen we er samen proactief voor zorgen dat burgers de hulp krijgt die nodig is en voorkomen we dat burgers door ons toedoen in hun bestaanszekerheid worden geraakt. UWV stelt daarom voor:

- In de Wet eenmalige gegevensuitvraag werk en inkomen (WEU) staat dat gegevens die de ketenpartners werk en inkomen nodig hebben voor hun werk, slechts eenmaal mogen worden uitgevraagd. UWV pleit voor een bredere toepassing van dit uitgangspunt, in plaats van enkel de sociale zekerheidssector.
- Zorg voor wettelijke grondslagen om gegevens over betalingsregelingen bij andere overheidsorganisaties met elkaar te delen. Momenteel bestaan er situaties waarin burgers bij meerdere overheidsorganisaties tegelijkertijd een betalingsregeling hebben, die dit niet van elkaar weten. Hierdoor kunnen burgers onder het bestaansminimum komen.

Burgers met schulden goed begeleiden

UWV ziet dagelijks in de praktijk dat schulden in de weg staan bij de terugkeer naar werk. Ook zien we dat problematische schulden veelal niet op zichzelf staan maar dat er in die situatie vaak sprake is van multiproblematiek. Als UWV signaleert dat iemand met problematische schulden kampt, mogen we sinds 2022 NAW-gegevens doorgeven aan de gemeente. Gemeenten weten hierdoor echter niet hoe ernstig de situatie is. Goede samenwerking tussen publieke organisaties is essentieel, ook voor hulp bij schulden. UWV wil daarom een verruimde wettelijke grondslag om informatie over de (financiële) situatie van burgers te delen, zoals;

- de mate van urgentie (bijvoorbeeld een dreigende uithuisplaatsing);
- het zwaartepunt van de problematiek (denk aan de hoogte van de schulden);
- is er op andere gebieden hulp nodig (zoals geestelijke gezondheidszorg).

Werk maken van de versnellingsaanpak gegevensdeling

Het Netwerk Publieke Dienstverleners (NPD), het samenwerkingsverband van 80 publieke dienstverleners in Nederland, waaronder UWV, heeft in 2022 in samenwerking met de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Rechtsbescherming een aanpak geformuleerd om knelpunten rondom gegevensdeling op te lossen. Als onderdeel hiervan heeft het NPD begin 2024 een inventarisatie van knelpunten rondom gegevensdeling met de Kamer gedeeld. Er zijn al mooie stappen gezet, maar de daadwerkelijke implementatie van de versnellingsaanpak duurt te lang. Daarom roept UWV de betrokken partijen op hier werk van te maken, onder meer door:

- Versnelde wetgevingstrajecten en vereenvoudiging van regelgeving om gegevensdeling te bevorderen en samenwerking te vergemakkelijken;
- Innovatie en experimenteerruimte te creëren, bijvoorbeeld door het gebruik van nieuwe technologieën en tijdelijke gedoogconstructies voor gegevensdeling.

Colofon

Publicatiedatum

26 november 2024

Uitgave

UWV

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Vragen?

Rik Ankoné,
Adviseur Public Affairs
06 55 24 31 16
Rik.ankone@uwv.nl